

Številka: 0120-464/2024-2711-1

Datum: 16. 10. 2024

Zadeva: Stališče Komisije Republike Slovenije za medicinsko etiko o pripombah psihiatrične stroke k predlogu zakona o psihoterapevtski in klinični psihoterapevtski dejavnosti

Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko (v nadaljevanju KME RS), je v času javne razprave o predlogu zakona o psihoterapevtski in klinično psihoterapevtski dejavnosti, 25. septembra 2024, prejela ključne pripombe predstavnikov zdravstvene stroke s področja duševnega zdravja* s prošnjo, da se do njih opredeli. V pripombah menijo, da bi ob sprejemu predlaganega zakona sledile resne posledice za zdravstveno oskrbo bolnikov z duševnimi oziroma vedenjskimi in čustvenimi motnjami. Predlagani zakon na področju psihoterapije v zdravstveni sistem vključuje nova poklica psihoterapevtov in kliničnih psihoterapevtov, ki so lahko posamezniki brez predhodne zdravstvene izobrazbe oziroma katerekoli fakultetne smeri poklicev v zdravstvu. Z ozirom na naravo duševnih bolezni gre po mnenju podpisnikov ključnih pripomb za etično in strokovno nedopustno nižanje strokovnih standardov, z velikim tveganjem za hude in tudi nepopravljive strokovne napake. Menijo, da v Sloveniji področna zdravstvena zakonodaja natančno ureja zdravljenje duševnih in vedenjskih motenj, zaradi česar dodatna zakonska ureditev ni potrebna. Neurejeno pa je izven-zdravstveno psihosocialno svetovanje, v katerem posamezniki brez ustrezne zdravstvene izobrazbe in odgovornosti za morebitno nastalo škodo, izvajajo tudi obravnave, ki sodijo na strokovno medicinsko področje. Z ustreznimi prilagoditvami izobraževalnih programov pa bi lahko izven zdravstva nudili psihosocialno pomoč ljudem, ki se soočajo z različnimi vsakodnevnimi življenjskimi stiskami. Podpisniki pripomb menijo, da bi bila na tem področju potrebna jasna in konkretna zakonska regulacija.

KME RS je o navedenih pripombah razpravljala na seji 15. 10. 2024 in v zvezi z njimi ter v skladu s svojimi pristojnostmi zavzela naslednje stališče:

KME RS ni poklicana, da bi predlog zakona o psihoterapevtski in klinično psihoterapevtski dejavnosti presojala s strokovnimi merili, ker so zato pristojni podpisniki navedenih ključnih pripomb. Ugotavlja pa, da je bil predlog zakona pripravljen brez sodelovanja psihiatrične in psihološke zdravstvene stroke, saj naj ti ne bi soglašali z rešitvami do katerih se kritično opredeljujejo. Po mnenju KME RS se s tako pripravljenim zakonskim predlogom dejavnost celovitega psihoterapevtskega področja, psihiatrije, psihologije in psihoterapevtskega svetovanja, razdvaja, kar zagotovo ne more biti v dobrobit bolnikov ali oseb z duševnimi oziroma vedenjskimi ter čustvenimi motnjami. Z neusklajenimi standardi in normativi se bo področno strokovno neenotno psihoterapevtsko področje v praksi srečevalo z medsebojnim

nerazumevanjem in razhajanjem v pristojnostih. Po mnenju KME RS je področje duševnih motenj tako v zdravstvu kot izven njega, zaradi svoje narave in raznovrstne težavnosti posameznih primerov, v tem oziru posebej občutljivo. KME RS je prepričana, da je izključna pristojnost in pravica vsake zdravstvene stroke, da na svojem področju samostojno, brez kakršnihkoli zunanjih pritiskov, opredeljuje strokovne standarde in pristojnosti svojih dejavnosti in vsakemu svojemu področju določi tudi ustrezen del odgovornosti.

Vsak zakon naj bi na strokovnem področju, ki ga ureja, zmanjševal obstoječa razhajanja in podpiral celovito enovitost stroke in prakse, vendar ne z zniževanjem strokovnih standardov, kar v vseh primerih predstavlja korak nazaj. KME RS kljub različnim odzivom na predlog zakona v javni razpravi meni, da zakon, ki stroko razdvaja namesto da bi jo povezoval, ne more biti sprejet brez resnih strokovnih posledic in se s tem stališčem pridružuje mnenju predstavnikov zdravstvene stroke s področja duševnega zdravja. Zakonodajalcu predlaga, da po končani javni razpravi upošteva strokovna opozorila in zakon skupaj z vsemi predstavniki psihoterapevtskega področja dopolni tako, da se bodo posamezna psihoterapevtska področja v medsebojno usklajenih pristojnostih v praksi dopolnjevala tako v dobro bolnikov, ki psihoterapevtske storitve potrebujejo kot v dobro duševnega zdravja slovenske družbe.

dr. Božidar Voljč, dr. med.
predsednik KME RS

*

Zbornica kliničnih psihologov Slovenije, Združenje za otroško in mladostniško psihiatrijo, Združenje psihiatrov pri Slovenskem zdravniškem društvu, Združenje psihoterapevtov Slovenije, Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za klinično psihologijo, RSK za psihiatrijo ter RSK za otroško in mladostniško psihiatrijo. Pripombe podpirajo Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Univerzitetni klinični center Maribor, Onkološki inštitut Ljubljana, Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS Soča, Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Psihiatrična bolnišnica (PB) Begunje, PB Vojnik, PB Idrija, PB Ormož, Zdravstveni dom (ZD) Ljubljana, ZD Škofja Loka, ZD Velenje, ZD Murska Sobota, ZD Nova Gorica in Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna.